

Національний університет

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет водного господарства
та природокористування

Кафедра фінансів та економіки
природокористування

104-98

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

щодо самостійної підготовки
та виконання практичних робіт
з дисципліни „Фінанси корпорацій”
для студентів спеціальності
7.050104 «Фінанси»
денної форми навчання

Рекомендовано методичною
комісією спеціальності
«Фінанси і кредит»
Протокол № 3 від 26.11.2010р.

Рівне – 2010

Національний університет

водного господарства

та природокористування

Методичні вказівки щодо самостійної підготовки та виконання практичних робіт з дисципліни „Фінанси корпорацій” для студентів спеціальності 7.050104 «Фінанси» денної форми навчання. /

Ж.С. Шило - Рівне: НУВГП, 2010, 28 с.

Укладач – Шило Ж.С., к.е.н., доцент кафедри фінансів і економіки природокористування.

Відповідальний за випуск - В.І. Павлов, доктор економічних наук професор, завідувач кафедрою фінансів та економіки природокористування.

Національний університет

водного господарства

та природокористування

ЗМІСТ

1. Загальні вказівки.....	3
2. Завдання для самостійної підготовки.....	3
3. Рекомендації щодо вирішення практичних завдань.....	8
4. Задачі для вирішення.....	18
5. Перелік рефератів.....	22
6. Питання для самостійного розгляду.....	24
7. Список рекомендованої літератури.....	27

© Шило Ж.С., 2010

© НУВГП, 2010

1. ЗАГАЛЬНІ ВКАЗІВКИ

Дані методичні вказівки розраховані для студентів денної форми навчання спеціальності 7.050104 «Фінанси», напрямку підготовки 0305 «Економіка та підприємництво».

Метою написання є методичне забезпечення самостійного вивчення студентами даної дисципліни, ознайомлення з основними її поняттями та показниками.

В даній розробці наводяться основні питання для самостійного розгляду, а також задачі за окремими розділами дисципліни, перелік рекомендованої літератури та питання гарантованого рівня знань.

Методичні вказівки мають за мету надати допомогу студентам у підготовці до практичних занять та здачі підсумкових модулів з дисципліни „Фінанси корпорацій”.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Тема 1. Сутність, функції та управління фінансами корпорацій

1. Предмет дисципліни «Фінанси корпорацій».
2. Фінансове навколишнє середовище та його вплив на корпорацію.
3. Функції корпоративних фінансів.
4. Внутрішня та зовнішня інформація, її значення в процесі прийняття управлінських рішень.

Література: 1,5,8,10,16.

Тема 2. Корпорація як суб'єкт права

1. Фінансова політика корпорації.
2. Внутрішні та зовнішні фонди корпорації.
3. Прийняття рішень, які визначають основні напрямки політики корпорації.
4. Конкурентна позиція.
5. Правовий статус корпорації.

Література: 5,8,11,15.

Тема 3. Вартість та структура капіталу корпорації

1. Ціна капіталу.
2. Формування капіталу корпорації.
3. Структура капіталу корпорації з урахуванням податкового впливу.
4. Оптимальна структура капіталу корпорації.
5. Альтернативні теорії структури капіталу корпорації.
6. Фактори оптимізації структури капіталу корпорації.
7. «Податковий захист» при визначенні структури капіталу.
8. Розподіл капіталу корпорації.
9. Вартісний цикл обороту капіталу.
10. Ризик та ціна капіталу.
11. Теорія оптимального портфелю цінних паперів Марковіца.
12. Теорія ризику Шарпа.
13. Структура капіталу корпорації.
14. Теорія структури капіталу корпорації (теорія Міллера-Моділі'яні).

Література: 1,3, 6,10, 12.

Тема 4. Бюджетування капітальних вкладень

1. Бюджетування капітальних вкладень в сучасних умовах господарювання.
2. Конкурентна позиція, як визначний фактор направлення довгострокових вкладень у реальні активи.
3. Оцінка вартості інвестицій у реальні активи.
4. Різноманітність методів оцінки інвестиційних проектів.
5. Формула визначення терміну окупності проекту та зворотний показник - індекс прибутковості.
6. Їх значення та недоліки при прийнятті інвестиційних рішень.

Література: 2, 4, 5, 9, 14.

Тема 5. Оборотний капітал корпорації

1. Прийняття рішень по короткотерміновим активам та короткотерміновим пасивам.

2. Структура поточних активів.
3. Модель оцінки капітальних активів, її практичне значення. Управління грошовими коштами.
4. Компенсаційні залишки.
5. Політика по формуванню портфеля цінних паперів.
6. Кредитна політика корпорації.
7. Товарно-матеріальні запаси, їх склад.
8. Моделі економічно обґрунтованих обсягів замовлень.
9. Джерела короткотермінового фінансування працюючого капіталу.
10. Комерційний кредит постачальників.
11. Кредиторська та дебіторська заборгованість, мінімальна нетто-заборгованість.
12. Короткотермінові кредити комерційних банків.

Література: 1, 4, 7, 11, 16.

Тема 6. Корпорація на фінансовому ринку

1. Корпорація на фінансовому ринку (грошовому ринку, ринку капіталів, ринку банківських позичок).
2. Сучасні тенденції у нових емісіях корпорацій.
3. Первинне розміщення корпоративних паперів.
4. Вторинний ринок цінних паперів, його значення.
5. Емісія скріпів.
6. Викуп обертаючихся акцій.
7. Фінансовий менеджмент та його основні принципи.
8. Головна функція фінансового менеджера та основне протиріччя, яке він вирішує.
9. Фінансовий леверидж, як міра фінансового ризику.
10. Операційний леверидж, як міра операційного ризику.
11. Теоретичні основи дивідендної політики.
12. Фактори дивідендної політики (юридичні та фінансові обмеження, інвестиційні можливості корпорації).
13. Вплив дивідендної політики на прибутковість сплаченого капіталу.
14. Методи проведення дивідендної політики.

Література: 2, 4, 6, 8, 10.

Тема 7. Рух грошових потоків корпорації та оподаткування

1. Рух капіталу корпорації.
2. Рух акціонерного капіталу.
3. Дисконтування грошових потоків.
4. Нетто приведена вартість, її значення при виборі проекту.
5. Внутрішня ставка дохідності.
6. Визначення ставки дисконту з урахуванням часу та ризику. Визначення ринкового ризику, оцінка коефіцієнту бета.
7. Аналіз чутливості.
8. Модель Монте-Карло.
9. Модель “дерево рішень”.
10. Працюючий капітал та нетто працюючий капітал.
11. Дохід на звичайну акцію, дивіденд на звичайну акцію.

Література: 3, 6, 9, 14, 15.

Тема 8. Фінансова звітність корпорації та її аналіз

1. Значення фінансової звітності корпорацій.
2. Склад фінансової звітності.
3. Баланс корпорації.
4. Основна балансова формула.
5. Статті активів.
6. Статті пасивів.
7. Статті сплаченого капіталу.
8. «Золоті правила» балансу.
9. Звіт про рух прибутку.
10. Звіт про рух акціонерного капіталу.
11. Звіт про рух грошових потоків.
12. Значення аналізу фінансової звітності при прийнятті фінансових та інвестиційних рішень.
13. Методи аналізу фінансової звітності.

Література: 3, 6, 11, 15, 16.

Тема 9. Аналіз фінансового стану корпорацій

1. Сутність аналізу фінансового стану та його принципи.
2. Методи та моделі проведення аналізу фінансового стану корпорацій.

3. Валовий прибуток.
4. Нетто прибуток.
5. Розподілений та нерозподілений прибуток.
6. Метод коефіцієнтів.
7. Основні групи коефіцієнтів.
8. Коефіцієнти ліквідності.
9. Коефіцієнти управління активами.
10. Коефіцієнти управління пасивами.
11. Коефіцієнти прибутковості.
12. Коефіцієнти платоспроможності.
13. Коефіцієнти капіталу.
14. Метод Дюпона.
15. Метод Альтмана, інші методи визначення можливостей банкрутства.

Література: 2, 4, 5, 8, 10.

Тема 10. Фінансове планування

1. Планування, як принцип управління фінансами корпорацій.
2. Стратегічне та оперативне управління.
3. Умови, необхідні для ефективного фінансового планування.
4. Підходи до оптимізації планування.
5. Контроль за виконанням планових показників.
6. Методи складання прогностичних фінансових документів.
7. Метод відсоткових співвідношень статей активів, пасивів, сплаченого капіталу до прогностичного продажу.
8. Фінансовий план.
9. Основні документи фінансового плану.
10. Прогноз продажу.
11. Визначення вартості продаж.
12. Прогнозні форми балансу.
13. Прогнозні форми звіту про рух прибутку.
14. Прогнозні форми звіту про рух акціонерного капіталу.
15. Прогнозні форми звіту про рух грошових потоків.
16. Касовий бюджет.
17. Бюджет капітальних вкладень.
18. Проблеми, які виникають при фінансовому плануванні.
19. Проблеми планування джерел фінансування.

Література: 3, 6, 8, 12, 14.

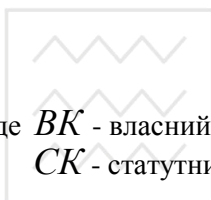
3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Показник балансового (розрахункового) курсу корпоративних прав характеризує структуру власного капіталу корпорації.

Він показує величину чистих активів, які припадають на одну акцію і дорівнює вираженому у відсотках відношенню між власним капіталом (BK) і статутним капіталом ($СК$):

$$BK = \frac{BK}{СК} \cdot 100\% ,$$

Для надання цьому показнику більшої об'єктивності розраховують скоригований балансовий курс ($СБК$), який крім іншого, враховує приховані резерви (або збитки) підприємства ($ПРП$).

$$СБК = \frac{BK + ПРП}{СК} \cdot 100\% ,$$

де BK - власний капітал підприємства;

$СК$ - статутний капітал підприємства.

Розрахункова ціна переважного права визначається за формулою

$$П = \frac{K_б - K_e}{C + 1} ,$$

де $П$ - грошова оцінка переважного права на купівлю нових акцій;

$K_б$ - ринковий (біржовий) курс акцій;

K_e - курс емісії нових акцій;

C - співвідношення, з яким робиться емісія.

$$C = \frac{СК_1}{СК_2 - СК_1} ,$$

де $СК_1$; $СК_2$, - відповідно, розмір статутного капіталу корпорації до і після його збільшення.

та природокористування

Ціна капіталу корпорації розраховується за формулою

$$ЦК = \frac{ЧП + ПК}{BK_c},$$

де BK_c - ціна капіталу;

$ЧП$ - чистий прибуток

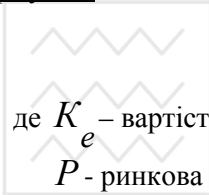
$ПК$ – відсотки за користування позиковими джерелами.

2. Модель визначення вартості власного капіталу.

Вартість власного капіталу – це грошовий дохід, що хочуть одержати власники звичайних акцій.

А) Модель прогнозовано росту дивідендів:

Розрахунок вартості власного капіталу визначається за формулою:

Національний університет
водного господарства
та природокористування

$$K_e = \frac{D_1}{P + D},$$

де K_e – вартість власного капіталу;

P - ринкова ціна однієї акції;

D_1 – дивіденд за перший рік реалізації інвестиційного проекту;

D - прогнозований щорічний ріст дивідендів.

Б) Цінова модель капітальних активів.

Використання її найбільш поширено в умовах стабільної ринкової економіки при наявності великого числа даних, що характеризують прибутковість роботи підприємства.

Розрахункова формула має вигляд

$$K_d = \frac{K_p}{(K_m - K_p) \cdot \epsilon},$$

де K_p – показник прибутковості для безризикового вкладання капіталу;

K_m – середній по ринку показник прибутковості;

β - фактор ризику.

В) Модель прибутку на акцію.

Цей показник відображає реальний дохід, одержуваний акціонерами, незалежно від того, чи виплачується він у вигляді дивідендів або ре інвестується для того, щоб принести інвесторам вигоди в майбутньому.

$$K_D = \frac{\Pi}{P},$$

де Π – величина прибутку на одну акцію;
 P – ринкова ціна однієї акції.

С) Модель визначення вартості привілейованих акцій.

Прибутковість привілейованих акцій розраховується за формулою

$$K_p = \frac{D}{P},$$

де D - величина щорічного дивіденду на акцію;
 P – ринкова ціна однієї акції.

Д) середньозважена вартість капіталу.

Вона являє собою середнє з вартостей окремих компонентів, в залежності від їх частки в загальній структурі капіталу.

Розрахунок зваженої середньої вартості капіталу здійснюється за формулою

$$WACC = W_d \cdot K_d \cdot (1 - T) + W_p \cdot K_p + W_e \cdot K_e,$$

де W_d, W_p, W_e - відповідно частки позикових коштів, привілейованих акцій, власного капіталу;

K_d, K_p, K_e – вартість відповідних частин капіталу;

T – ставка податку на прибуток.

Визначається як вартість залучених нових фінансових ресурсів при виводженій структурі капіталу.

Гранична вартість капіталу зростає від повного зростання капіталу.

$$ГБК = \frac{WACC}{K},$$

де $WACC$ – приріст середньозваженої вартості капіталу;

K – приріст суми капіталу, що додатково залучається підприємством.

Прибутковість портфеля – це рівно зважена прибутковість цінних паперів, які в ньому містяться, і визначається за формулою

$$R_p = \sum W_i \cdot r_i,$$

де W_i – відсоткова частка даного паперу в портфелі;

r_i – прибутковість даного паперу.

Вітчизняна література виділяє два показники для оцінювання ефективності капітальних вкладень:

- коефіцієнт ефективності (E);

- період окупності (Π_O), обернений до коефіцієнта

ефективності.

Формули розрахунку яких наступні:

$$E = \frac{\Pi}{K},$$

$$\Pi_O = \frac{K}{\Pi},$$

де Π – середньорічна сума прибутку в період експлуатації об'єктів інвестування;

K – сума капітальних вкладень у ці об'єкти.

Чистий приведений дохід (ЧПД) – це абсолютна сума ефекту від здійснення інвестицій, тобто це різниця між сумою грошових надходжень, що виникають внаслідок реалізації інвестиційного проекту і дисконтованих до поточної вартості та сумою

дисконтованих всіх затрат, що необхідні для реалізації інвестиційного проекту.

ЧПД розраховують за формулою

$$ЧПД = \sum_{t=1}^n \frac{ГП_t}{(1+\partial)^t} - \sum_{t=0}^n \frac{I_t}{(1+\partial)^t}$$

де I_t - початкові інвестиції;

$ГП_t$ - грошові потоки в році, що будуть отримані завдяки інвестиціям;

∂ - ставка дисконтування;

t - кількість років з моменту вкладання інвестиції.

Індекс дохідності – це відносний показник, що характеризує ефективність інвестицій. Він визначається відношенням суми грошового потоку, який приведений до теперішньої вартості, до суми вкладених коштів:

$$ID = \sum_{t=1}^n \frac{ГП_t}{(1+\partial)^t} \div \sum_{t=0}^n \frac{I_t}{(1+\partial)^t}$$

де ID - індекс дохідності;

$ГП_t$ - сума грошового потоку в теперішній вартості;

I_t - сума інвестицій у даний проект.

t - кількість років з моменту вкладання інвестиції.

Період окупності – показує, за який час вкладені кошти повернуться до інвесторів:

$$П_0 = \frac{I}{ГП_c},$$

де I – загальна сума інвестицій у теперішній вартості;

$ГП_c$ – середньорічна сума грошового потоку в теперішній вартості.

Коефіцієнт рентабельності розраховується за формулою

$$PI = \frac{ЧПД}{I},$$

де PI – коефіцієнт рентабельності інвестиційного проекту;

$ЧПД$ – величина чистого приведеного доходу за період експлуатації проекту;

I – сума інвестиційних витрат на реалізацію інвестиційного проекту, яка приведена до поточної вартості;

$$PI = \frac{ЧП}{I},$$

$ЧП$ – чистий прибуток від інвестиційного проекту.

Внутрішня норма прибутковості (ВНП) або внутрішній коефіцієнт окупності інвестицій представляє собою рівень окупності засобів, що спрямовані на інвестування і близькі за своєю природою до різного роду процентних ставок.

$ВНП$ знаходять, прирівнюючи $ЧПД$ до нуля.

$$ЧПД = \sum_{i=1}^n \frac{ГП_i}{(1+\vartheta)^i} - \sum_{i=0}^n \frac{I_i}{(1+\vartheta)^i} = 0$$

Для оптимізації розміру поточних запасів товарно-матеріальних цінностей використовується ряд моделей, серед яких найбільшого поширення набула **«модель економічно обґрунтованого розміру замовлення»**. Вона може бути використана для оптимізації розміру як виробничих запасів, так і запасів готової продукції.

Математично дана модель виражається наступною формулою:

$$РПП_о = \sqrt{\frac{2 \cdot ОПП \cdot C_{pз}}{C_x}},$$

де $РПП_о$ - оптимальний середній розмір партії поставки товарів;

$ОПП$ – обсяг виробничого споживання товарів, сировини в досліджуваному періоді;

$C_{pз}$ – середня вартість розміщення одного замовлення;

C_x – вартість зберігання одиниці товару в певному періоді.

Відповідно оптимальний середній рівень виробничого запасу визначається за формулою

$$ПЗ_0 = \frac{РПП_0}{2},$$

де $ПЗ_0$ – оптимальний середній розмір виробничого запасу.

Визначення суми фінансових ресурсів, що інвестовані в дебіторську заборгованість за товарним і споживчим кредитом визначається за формулою:

$$I_{ДЗ} = \frac{OP_k \cdot \frac{K_c}{Ц} \cdot (ПНК + НП_0)}{360},$$

де $I_{ДЗ}$ – необхідна сума фінансових ресурсів, що будуть інвестовані в дебіторську заборгованість;

OP_k – запланований обсяг реалізації продукції в кредит;

$\frac{K_c}{Ц}$ – коефіцієнт співвідношення собівартості і ціни продукції;

$ПНК$ – середній період надання кредиту;

$НП_0$ – середній період просрочки платежів за кредитом.

Оптимальний середній розмір операційного залишку грошових коштів розраховується за формулою

$$ГА_0 = \frac{ПО}{K_0 ГК},$$

де $ГА_0$ – оптимальний середній розмір залишку грошових активів у плановому періоді;

$ПО$ – плановий обсяг грошових активів;

$K_0 ГК$ – коефіцієнт оборотності грошових активів.

Розмір страхового залишку грошових активів визначається наступною формулою

$$Г_{АС} = ПП_{ГК} - ГА_0 - КФК ,$$

де $Г_{АС}$ – розмір страхового залишку грошових активів у плановому періоді;

$ПП_{ГК}$ – платіжний період з максимальним обсягом витрачання грошових коштів;

$ГА_0$ – оптимальний середній розмір залишку грошових коштів;

$КФК$ – планове залучення цільового короткострокового фінансового кредиту для забезпечення своєчасних розрахунків за поточними операціями.

Поточні фінансові потреби (ПФП) – це різниця між поточними активами і кредиторською заборгованістю.

Визначаються за формулою

$$ПФП = З + ДЗ - КЗ ,$$

де $З$ – загальний обсяг запасів підприємства;

$ДЗ$ - дебіторська заборгованість;

$КЗ$ – кредиторська заборгованість.

$ПФП$ можуть розраховуватися у вартісному вираженні, у відсотках до обороту і в часі відносно обороту;

$$ПФП\% = \frac{ПФП}{Виручка} \cdot 100\%$$

Визначення рівня дивідендних виплат на одну просту акцію здійснюється за формулою

$$РДВ_{ПА} = \frac{\Phi ДВ - ВП}{К_{ПА}} ,$$

де $РДВ_{ПА}$ – рівень дивідендних виплат на одну акцію;

$\Phi ДВ$ – фонд дивідендних виплат, сформований у відповідності з обраним типом дивідендної політики;

$ВП$ – фонд виплати дивідендів власникам привілейованих акцій;

$К_{ПА}$ – кількість простих акцій, емітованих корпорацією.

Для оцінювання ефективності дивідендної політики використовують такі показники:

- Коефіцієнт дивідендних виплат

$$K_{ДВ} = \frac{\Phi ДВ}{ЧП} \text{ або } K_{ДВ} = \frac{D_a}{ЧП_a},$$

де $K_{ДВ}$ – коефіцієнт дивідендних виплат;

$ЧП$ – сума чистого прибутку корпорації;

D_a – сума дивідендів, що виплачуються на одну акцію;

$ЧП_a$ – сума чистого прибутку, що припадає на одну акцію.

- Коефіцієнт співвідношення ціни та доходу по акції

$$K_{ц/д} = \frac{PЦ_a}{D_a},$$

де $PЦ_a$ – ринкова ціна однієї акції;

D_a – сума дивідендів, виплачених на одну акцію.

Сила дії операційного важеля (СДОВ) визначається за формулою

$$СДОВ = \frac{ВМ}{П},$$

де $ВМ$ – валова маржа;

$П$ – прибуток від реалізації.

$$ВМ = V_{реал.} - ЗВ,$$

де $V_{реал.}$ – загальний обсяг виручки від реалізації продукції;

$ЗВ$ – змінні витрати.

СДОВ залежить також від середньо галузевого рівня фондомісткості. Чим більша вартість основних засобів у галузі, тим більшими є постійні витрати ($ПВ$) – відповідно, тим більша **СДОВ**, тобто діє наступна формула:

$$СДОВ = ПВ + \frac{П_1}{П_0}.$$

Загальна сума чистого грошового потоку розраховується за формулою

$$ЧГП_{П} = ЧГП_0 - ЧГП_i + ЧГП_{\phi},$$

де $ЧГП_0$ – сума чистого грошового потоку по операційній діяльності, тис. грн.;

$ЧГП_i$ – сума чистого грошового потоку корпорацій по інвестиційній діяльності, тис. грн.;

$ЧГП_{\phi}$ – сума чистого грошового потоку по фінансовій діяльності, тис. грн.

Загальна формула, за якою здійснюється розрахунок чистого грошового потоку по операційній діяльності прямим методом

$$ЧГП_0 = РП + ІН_0 - З_{ТМ} - ПП_B - ПП_{ПФ} - I_{ВО},$$

де $РП$ – сума грошових коштів, отриманих від реалізації продукції, тис. грн.

$ІН_0$ – сума інших надходжень грошових коштів у процесі операційної діяльності. Тис. грн..

$З_{ТМ}$ – сума грошових коштів, виплачених за придбання матеріальних цінностей у постачальників, тис. грн..

$ЗП_{П}$ – сума заробітної плати виплаченої персоналу, тис. грн..

$ПП_B$ – сума податкових платежів перерахованих до бюджету, тис. грн.

$ПП$ – сума платежів, перерахована у позабюджетні фонди, тис. грн.

IB_0 – сума інших виплат грошових коштів в процесі операційної діяльності. тис. грн.

Складання звіту про власний капітал здійснюється за методом фінансової рівноваги, яку можна описати наступним рівнянням

$$Z_{BK_0} + H_{BK} - B_{BK} = Z_{BK_1},$$

де Z_{BK_0} – залишок власного капіталу на початок звітнього періоду;

H_{BK} – надходження власного капіталу;

B_{BK} – вибуття власного капіталу;

Z_{BK_1} – залишок власного капіталу на кінець звітнього періоду.

4. ЗАДАЧІ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ

Задача 1.

Ринкова вартість звичайних акцій компанії АВ складає 450000 грн., привілейовані акції складають 120000 грн., а загальний позиковий капітал – 200000 грн. Вартість власного капіталу дорівнює 14%, привілейованих акцій 10%, а облігацій компанії 9%. Необхідно визначити зважену середню вартість капіталу компанії при ставці податку $T = 30\%$.

Задача 2.

Чистий прибуток корпорації за звітний період склав 14 тис. грн. Рішенням зборів акціонерів 15% прибутку спрямовується на виплату дивідендів, кількість випущених акцій – 110 тис. шт.. Очікуваний темп зростання виплат власникам становить 5%. Витрати на емісію акцій склали 4% загальної суми емісії. Визначити вартість додаткового капіталу, залученого через емісію простих акцій.

Задача 3.

Оцінити вартість позичкового капіталу, залученого за рахунок емісії облігацій, якщо номінальна вартість облігації 200 грн., відсоткові виплати, що здійснюються по облігації 20 грн., ринкова відсоткова ставка по аналогічних фінансових позиках 20%, термін до погашення облігації 2 роки, періодичність виплати по відсотках 1 раз на рік.

Задача 4.

У 2005 році визначено, що протягом наступних 5 років проект дасть такі грошові потоки 4000 грн., 8000 грн., 12000 грн., 15000 грн., 18000 грн. Дисконтна ставка – 12%, річна інфляція – 7%, початкові інвестиції – 10000 грн. Скориставшись обома методами (без поправки на інфляцію і з поправкою на інфляцію), визначити скориговані значення ЧТВ(чистої теперішньої вартості), на яких ґрунтуватимете своє рішення про проект.

Задача 5.

Корпорація розглядає можливість заміни старої машини новою, ефективнішою. Стару машину, куплену рік тому за 100000 грн., можна продати за 110000 грн. нова машина коштує 500000 грн. Витрати на перевезення становлять 5000 грн. нова і стара машина списуються за 3 роки.

Вирахуйте вартість придбання нової машини, якщо податкова ставка на звичайний дохід -40%, на капітальний дохід – 28%.

Задача 6.

Прогноз обсягів реалізації продукції підприємства «Ватра» виглядає таким чином: 1 квартал – 200 тис. грн., 2-квартал – 300 тис. грн., 3-квартал – 250 тис. грн., 4-квартал – 400 тис. грн.

Продукція продається в кредит. Сальдо дебіторської заборгованості на початок року – 120 тис. грн. Середній строк погашення дебіторської заборгованості 45 днів. Це означає, що половина виручки від реалізації буде отримана в даному кварталі, а інша половина в наступному. Закупка сировини у постачальників у кварталі становить 60% від прогнозованого обсягу реалізації. Оплата

від обсягів реалізації в кварталі. Витрати на довгострокове фінансування 20 тис. грн. у квартал. Закупівля обладнання у 2 кварталі 100 тис. грн. сальдо грошових коштів на рахунку 20 тис. грн. Мінімальний залишок на рахунку – 20 тис. грн. щоквартально.

Задача 7.

Компанія ВАБ продала товар на загальну суму 640000 грн. собівартість проданого товару становить 60% від виручки. Інші витрати: 50000 грн. на збут, адміністративні витрати – 20000 грн., відсотки за кредит – 8000 грн., амортизаційні відрахування – 15000 грн. до того ж компанія має 60000 грн. капітального доходу від перепродажу обладнання. Компанія має пільги на оподаткування дивідендного доходу. Дивідендний дохід становить 40000 грн. Визначте, яку суму податків повинна сплатити компанія?

Задача 8.

Використовуючи такі дані, визначте джерела і напрямки використання коштів.

Поясніть одержані результати.

Баланси корпорації АБВ		
Активи	Перший рік	Другий рік
Гроші на рахунку	100	200
Цінні папери, що швидко реалізуються	50	110
Дебіторська заборгованість	40	42
Матеріальні запаси	80	110
Фіксовані активи	90	95
Акумуляована амортизація	-30	-34
Всього активів	330	523
Пасиви		
Кредиторська заборгованість	45	46
Короткострокові позики	45	45
Довгостроковий борг	20	210
Звичайні акції	100	110
Нерозподілені прибутки	120	122
Всього пасивів	330	523

Задача 9.

Визначити мінімально необхідну суму грошей в обороті, якщо загальні річні витрати фірми становлять 2 млн. грн., цикл обороту коштів становить 60 днів.

Задача 10.

Визначте надлишок чи дефіцит грошей на певний місяць, якщо є такі дані: надходження – 100000 грн., суми до виплат – 60000 грн., залишок грошей на початок місяця – 10000 грн., грошовий резерв – 5000 грн.

Задача 11.

Маємо баланс та звіт про доходи за 2008 та 2009 роки:

Таблиця А. Баланс корпорації за 2008 і 2009 роки.

Показники	(В тис. грн.)	
	2005	2006
Активи:		
Гроші на рахунках	200	300
Цінні папери, що швидко реалізуються	300	200
Заборгованість клієнтів	800	1000
Товарно-матеріальні запаси	1200	1000
Фіксовані активи	3300	3700
Всього активів	5800	6200
Пасиви:		
Заборгованість постачальникам	300	200
Короткострокові позики	200	300
Інші поточні зобов'язання	1000	800
Довгострокова заборгованість	1000	1200
Звичайні акції	3300	3700
Всього пасивів	5800	6200

Таблиця Б. Звіт про доходи за 2009 рік.

Показники	Суми в грн.
Виручка від продажу товарів	1000000
Операційні та інші витрати	700000
Доход до вирахування податків	300000
Проценти	100000
Прибуток до утримання податків	200000
Податок на прибуток	50000
Прибуток після утримання податків	150000

За фінансовими даними з таблиці А вирахуєте, як змінилась активи, сума боргових зобов'язань та власного капіталу з 2008 до 2009 років.

Вкажіть, чи пов'язані ці зміни з джерелами коштів та з напрямками використання коштів?

Аналізуючи звіт про доходи (таблиця Б) та баланс (таблиця А) вирахуйте такі показники за 2009 рік:

- коефіцієнт кратності процентів;
- коефіцієнт чистого прибутку;
- окупність інвестицій.

5. ПЕРЕЛІК РЕФЕРАТИВ

1. Сутність, необхідність і функції корпоративних фінансів.
2. Формування капіталу корпорації та її фінансова політика.
3. Розподіл капіталу корпорації та політика щодо формування структури активів.
4. Рух капіталу корпорації, внутрішні і зовнішні джерела формування фінансових фондів корпорації.
5. Фінансовий менеджмент корпорації, його основні цілі та принципи.
6. Державне регулювання економічної та фінансової діяльності корпорації.
7. Оцінка капіталу корпорації, її значення для підприємницької діяльності.
8. Теорія ризику та ціни капіталу, її прагматичне значення.

9. Теорія приведеної (сьогоднішньої) вартості, її прагматичне значення.
10. Теорія структури капіталу, її розвиток.
11. Капітал корпорації та його структура.
12. Політика корпорації щодо оптимізації структури капіталу.
13. Фінансовий леверидж як засіб збільшення капіталу корпорації, його наслідки.
14. Операційний леверидж і операційний ризик, беззбитковість продажу.
15. Питання дивідендної політики, його взаємозв'язок з питаннями структури капіталу і бюджетуванням капітальних вкладень.
16. Дивідендна політика корпорації.
17. Розвиток теорій дивідендної політики.
18. Бюджетування капітальних вкладень, його значення для підвищення конкурентоспроможності корпорації.
19. Оцінка інвестиційних проектів корпорації та прийняття рішень.
20. Управління оборотним капіталом корпорації.
21. Фінансування поточних потреб в оборотному капіталі.
22. Джерела короткострокового фінансування поточних потреб в оборотному капіталі.
23. Оподаткування корпорацій.
24. Корпорація на фінансовому ринку.
25. Емісійна стратегія корпорації.
26. Розміщення корпоративних цінних паперів на фондовому ринку.
27. Розміщення корпоративних цінних паперів на грошовому ринку.
28. Фундаментальний аналіз фінансової звітності корпорації, його економічне і фінансове значення.
29. Стратегічне фінансове планування, його значення для зміцнення конкурентної позиції.
30. Поточне (оперативне) фінансове планування, його значення для діяльності корпорації.
31. Прогнозні (pro forma) фінансові документи, методи складання, значення для розробки економічної і фінансової політики.
32. Організація фінансового планування і контролю в корпорації.
33. Планування як принцип управління фінансами корпорації.
34. Склад фінансового плану корпорації.
35. Приватизація державної власності та акціонування.
36. Проблеми організації фінансів акціонерних товариств.

37. Злиття (поглинання) корпорацій та пов'язаний з цими процесами випуск акцій.
38. Взаємовідносини корпорації з пенсійними фондами.
39. Новітні теорії корпоративних фінансів.

6. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗГЛЯДУ

1. Сутність дисципліни “Фінанси корпорацій”.
2. Функції корпоративних фінансів.
3. Формування капіталу корпорації.
4. Фінансова політика корпорації.
5. Оптимальна структура капіталу корпорації.
6. Ціна капіталу.
7. Розподіл капіталу корпорації.
8. Рух капіталу корпорації.
9. Внутрішні та зовнішні фонди корпорації.
10. Дисконтування грошових потоків.
11. Вартісний цикл обороту капіталу.
12. Конкурентна позиція.
13. Фінансовий менеджмент та його основні принципи.
14. Внутрішня та зовнішня інформація, її значення в процесі прийняття управлінських рішень.
15. Правовий статус корпорації.
16. Нетто приведена вартість, її значення при виборі проекту.
17. Ціна капіталу, ціна (курс) цінного паперу.
18. Теорія оптимального портфелю цінних паперів Марковіца.
19. Теорія ризику Шарпа. Напишіть формулу.
20. Модель оцінки капітальних активів, її практичне значення.
21. Теорія структури капіталу корпорації (теорія Міллера-Моділіані).
22. Структура капіталу корпорації з урахуванням податкового впливу.
23. Альтернативні теорії структури капіталу корпорації.
24. Фактори оптимізації структури капіталу корпорації.
25. “Податковий захист” при визначенні структури капіталу.
26. Фінансовий леверидж, як міра фінансового ризику.
27. Операційний леверидж, як міра операційного ризику.
28. Теоретичні основи дивідендної політики.

29. Фактори дивідендної політики (юридичні та фінансові обмеження, інвестиційні можливості корпорації).
30. Вплив дивідендної політики на прибутковість сплаченого капіталу.
31. Методи проведення дивідендної політики.
32. Бюджетування капітальних вкладень.
33. Конкурентна позиція, як визначний фактор направлення довгострокових вкладень у реальні активи.
34. Різноманітність методів оцінки інвестиційних проєктів.
35. Формула визначення терміну окупності проєкту та зворотний показник - індекс прибутковості. Їх значення та недоліки при прийнятті інвестиційних рішень
36. Нетто приведена вартість. Її економічне значення та визначення ставки дисконту з урахуванням часу та ризику.
37. Визначення ринкового ризику, оцінка коефіцієнту бета.
38. Аналіз чутливості.
39. Модель Монте-Карло.
40. Модель "дерево рішень".
41. Працюючий капітал та нетто працюючий капітал.
42. Прийняття рішень по короткотерміновим активам та короткотерміновим пасивам.
43. Структура поточних активів.
44. Управління грошовими коштами.
45. Касовий бюджет.
46. Політика по формуванню портфеля цінних паперів.
47. Дебіторська заборгованість. Кредитна політика корпорації.
48. Товарно-матеріальні запаси, їх склад.
49. Джерела короткотермінового фінансування працюючого капіталу.
50. Комерційний кредит постачальників.
51. Кредиторська та дебіторська заборгованість, мінімальна нетто-заборгованість.
52. Короткотермінові кредити комерційних банків.
53. Корпорація на фінансовому ринку (грошовому ринку, ринку капіталів, ринку банківських позичок).
54. Сучасні тенденції у нових емісіях корпорацій.
55. Рух акціонерного капіталу.
56. Первинне розміщення корпоративних паперів.
57. Вторинний ринок цінних паперів, його значення.

58. Значення фінансової звітності корпорацій.
59. Склад фінансової звітності.
60. Баланс корпорації. Основна балансова формула.
61. Статті активів.
62. Статті пасивів.
63. “Золоті правила” балансу.
64. Визначення вартості продаж.
65. Валовий прибуток.
66. Нетто прибуток.
67. Розподілений та нерозподілений прибуток.
68. Дохід на звичайну акцію, дивіденд на звичайну акцію.
69. Звіт про рух акціонерного капіталу.
70. Звіт про рух грошових потоків.
71. Значення аналізу фінансової звітності при прийнятті фінансових та інвестиційних рішень.
72. Методи аналізу фінансової звітності.
73. Метод коефіцієнтів. Основні групи коефіцієнтів.
74. Коефіцієнти ліквідності.
75. Коефіцієнти управління активами.
76. Коефіцієнти управління пасивами.
77. Коефіцієнти прибутковості.
78. Коефіцієнти платоспроможності.
79. Коефіцієнти капіталу.
80. Метод Альтмана та інші методи визначення можливості банкрутства.
81. Планування, як принцип управління фінансами корпорацій.
82. Стратегічне та оперативне управління.
83. Умови, необхідні для ефективного фінансового планування.
84. Підходи до оптимізації планування.
85. Методи складання прогностичних фінансових документів.
86. Прогноз продажу.
87. Метод відсоткових співвідношень статей активів, пасивів, сплаченого капіталу до прогностичного продажу.
88. Фінансовий план.
89. Основні документи фінансового плану.
90. Прогноз продажу.
91. Прогнозні форми балансу.
92. Прогнозні форми звіту про рух прибутку.
93. Прогнозні форми звіту про рух акціонерного капіталу.

94. Прогнозні форми звіту про рух грошових потоків.
95. Касовий бюджет.
96. Бюджет капітальних вкладень.
97. Проблеми, які виникають при фінансовому плануванні.
98. Проблеми планування джерел фінансування.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Боди З., Мертон Р. Финансы. / Пер. с англ. — Учебное пособие.— М.: Издательский дом «Вильямс», 2000.
2. Бочаров В.В., Леонтьев В.Е. Корпоративные финансы. – С-Пб «Питер», 2002.
3. Колб Р.В., Родригес Р.Дж. Финансовый менеджмент: Учебник/Пер. 2-го англ. Издания; Предисл. к русск. изд. к.э.н. Драчевой Е.Л. – М.: Издательство «Финпресс», 2001.
4. Росс С., Вестерфилд Р., Джордан Б. Основы корпоративных финансов. / Пер. с англ. — М.: Лаборатория Базовых Знаний, 2000.
5. Рязанова Н.С. Фінансове рахівництво: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2002.
6. Грідчина М.В. Корпоративні фінанси (зарубіжний досвід і вітчизняна практика): Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002.

Додаткова

7. Брейли Р., Майерс С. Принципы корпоративных финансов. Пер. с англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 1997.
8. Ван Хорн Дж. К., Вахович мл. Дж. М. Основы финансового менеджмента, 11-издание.: Пер. с англ. - М.: Издательский дом «Вильямс», 2001.
9. Джонс Э. Деловые финансы.: Пер. с англ.- М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 1998.
10. Модильяни Ф., Миллер М. Сколько стоит фирма?!/ с англ. - М.: ЮНИТИ, 1999.
11. Уолш К. Ключевые показатели менеджмента. Как анализировать, сравнивать и контролировать данные, определяющие стоимость компании./ Пер. с англ. — М.: Дело, 2000.
12. Шарп У.Ф., Александер Г.Дж., Бейли Дж. В. Инвестиции// Пер. с англ. — М. ИНФРА-М, 1997.

13. Brealey R., Myers H., Sick G., Giammarini R. Principles of Corporate Finance. -Mc Grow Hill, Ryerson Ltd, 1992.
14. Shapiro A.C. Modern Corporate Finance. - N.Y.: Macmillan Publishing Company, L.: Collier Macmillan Publishers, 1990.
15. Woeltel C. S. Encyclopedia of Banking and Finance. 10-ed. — McGraw — Hill Companies, USA, 1994.
16. Block St. B. Hirt G.A. Foundations of Financial Management. – IRWIN,1987.

Національний університет
водного господарства
та природокористування